

Chambre des Députés

Compte rendu officiel

Supplément commun aux quotidiens :
Luxemburger Wort, Tageblatt, Zeitung vum Lëtzebuurger Vollek

Contenu rédactionnel :
Service du compte rendu de la Chambre des Députés
Service des relations publiques de la Chambre des Députés
Tél. 466 966-1

Saisie de texte :
Espace Médias SA, Esch-sur-Alzette

Conception et mise en page :
Espace Médias SA, Esch-sur-Alzette

Concept et coordination générale :
brain&more, agence en communication, Luxembourg

Imprimeries :
Mediahuis Luxembourg SA
60, rue des Bruyères
L-1274 Howald

Editpress SA
Belval Plaza, 7, avenue du Rock'n'Roll
L-4361 Esch-sur-Alzette

hunn d’Geschicht e bësse gekuckt. Dat ass an den 80er-Joren ugaangen. Et huet effektiv 40 Joer um Bockel, wann net doriwwer eraus

Et weist sech awer och, dass een immens muss oppassen, wa Projeten deals an dem Gréngberäich ugefaange gi gedoktert ze ginn, dass een och bis zum Schluss dann denkt, well herno kréien d’Gemenge Schwieregkeeten, fir Saachen unzemellen, och fir déi Leit unzemellen. An dat huet sech iwwert déi ganz Geschicht vun deem Projet hei higezunn.

Et ass virdrun och vun der Madamm Oberweis erwäänt ginn, wat d’Schwieregkeeten hei ware fir de Fonds du logement. Ech muss lech och soen, dass mer nach net bis zum Schluss duerch sinn, fir all d’Wunnengen ze hunn. Mee de Projet geet elo eriwuer. De Projet ass gestëmmt oder ass an der Ausschaffung, soudass de Fonds du logement och ganz aktiv wäert ginn am Januar/Februar, fir dee Projet och kënnen hei ... oder wou ech den Depot wäert maachen, deen ausgeschafft gött am Virfeld. Soudass mer awer hei endlech da mat der Gemeng zesummen e flotte Projet kënnen do presentéieren, wou eeben, wéi virdru scho genannt ginn ass an der Ausféierung, eng Mixitéit wäert entstoen zwëschent Locatioun a Vente, soudass mer do jiddwerengem gerecht këne ginn. A wat erëm wichtig ass: dass et e gudde Projet ass, dee sech integréiert an dee ganzen Environnement, an dass déi Wunnengen, déi do kreéiert ginn, net méi verluer ginn.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools dem Här Wunnengsbauminister Henri Kox. D’Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7806. Den Text steet am Document parlementaire 7806⁴.

Ech wollt d’Chamber drop hiwiesen, datt souwuel am Text wéi och am Intitulé vum Projet de loi, esou wéi e vun der Kommissioun proposéiert gött, eng Rei Wiederer duerchgestrach sinn. Den Text an den Intitulé, iwwert déi elo ofgestëmmt gött, sinn natierlech ouni déi duerchgestrache Wieder.

Vote sur l’ensemble du projet de loi 7806 et dispense du second vote constitutionnel

D’Ofstëmmme fänkt un. Fir d’éischt déi perséinlech Stëmmen. Duerno de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 59 Jo-Stëmmen bei kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentioun eestëmmeg ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7806 est adopté à l’unanimité des 60 votants.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Françoise Hetto-Gaasch), Claude Wiseler (par Mme Martine Hansen) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gusty Graas), MM. Frank

Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana (par M. Georges Engel), Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten (par Mme Simone Asselborn-Bintz), Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen (par M. Mars Di Bartolomeo) et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Jeff Engelen) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d’Chamber d’Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

10. 7889 - Projet de loi autorisant l’État à participer au financement du développement de logements du projet « Wältgebond » à Mamer

Mir kommen elo zum leschte Punkt vum Ordre du jour, dem Projet de loi 7889 iwwert déi ëffentlech Finanzéierung vum „Wältgebond“ zu Mamer. D’Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. Ech ginn direkt d’Wuert un d’Rapportrice vun dësem Projet de loi. An dat ass nach eng Kéier déi honorabel Madamm Semiray Ahmedova.

Rapport de la Commission du Logement

■ **Mme Semiray Ahmedova** (*déi gréng*), *rapportrice*.- Merci nach eng Kéier, Här President. Nach eng Kéier, léif Kolleeginnen a Kolleegen, deslescht hat ech u sech eng interessant Diskussioun, wou et drëms gaangen ass, wéi mer d’Präisser um Wunnengsmarché këne stabiliséieren. Ee vun deenen Haaptfacteuren ass, datt mer musse méi ëffentlech an abordabel Wunnenge bauen. Haut stinn ech erëm eng Kéier hei virun lech, fir lech e weidere Finanzéierungsprojet zum Logement virstellen, fir datt mer justement kënnen och méi bauen.

Dofir presentéieren ech lech och hei e Gesetz mat der Nummer 7889, dat et dem Staat soll erlaben, sech finanziell un der Entwécklung vum Wunnensquartier „Wältgebond“ ze bedeelegen. De Projet „Wältgebond“ gött vum ëffentleche Promoteur Fonds du logement gebaut, wou och de Fonds du logement selwer Bauhär wäert sinn.

D’Timeline ass relativ kuerzfristeg. De ganze Quartier soll an deenen nächste sechs bis acht Joer gebaut ginn. Zesumme mat engem private Promoteur entstinn hei am Ganzen 264 Wunnengen (veuillez lire: 224 Wunnengen) an 162 Wunnengen, déi ënnert d’Abordabilitéit wäerte falen.

An dësem Bauprojet gött den Akzent extra drop gesat, datt mer eng gutt Mixitéit an deem Ganze wäerte fannen. Mixitéit vun der Bautypologie an och natierlech eng sozial Mixitéit fir e bessert Zesummeliewen.

Wann ee vun engem Finanzéierungsprojet schwätzt, däerf een natierlech de Budget net vergiessen. Dës budgetär Enveloppe ass och eréischt da finaliséiert ginn, nodeems de PAP, de Plan d’aménagement particulier, vun der Gemeng gestëmmt gouf. D’Realisatioun vun esou engem innovativen an nohaltege Projet stellt natierlech konsequent Investissementer duer. Mir schwätzen hei vu ganzer 28.000 Quadratmeter, déi wäerte gebaut gi vum Fonds du logement. Dat Ganzt wäert 83 Milliounen Euro kaschten.

Vun den insgesamt 162 ëffentleche Wunnenge ginn dann 72 % an déi abordabel Locatioun. 32 Wunnenge wäerten an d’Vente abordable goen, wou d’Leit och nach vu weideren Hëllefë këne profitéieren. An da weider 13 Wunnenge wäerten och abordabel sinn, wou et awer dee Moment och keng weider Hëllefë gött. Dat heescht, mir hunn zweeërlee Verkaf vun de Wunnengen. Béides natierlech ënner Emphyteos. Dat heescht, den Terrain bleift ëffentlech an de Präis ass dofir och vill méi niddreg.

Esou bleift d’Wunnen nohalteg an der ëffentlecher Hand. Mir stäerken doduerjer och de bezuelbare Wunnpark, fir eng besser Resilienz an deem Beräich ze hunn; wat mer am Moment bis elo verpasst hunn ze maachen.

An och nach vläicht ze soen, fir déi Leit, déi elo net onbedéngt esou dra sinn an där ganzer Terminologie: Déi Wunnenge wäerten net un de fräie Marché verluer goen an an deem Sënn och d’Präisser weider undreiwen.

Déi grouss Erausfuerderung vun dësem PAP „Wältgebond“ ass et, e Lien oder, besser gesot, e flotten urbanisteschen Iwwergang ze fannen zwëschent dem Bestand, wat elo scho steet, an natierlech dem

neie Quartier. D’Mixitéit vun der Typologie am Sënn vun Eefamiljenhaiser, kleng a grouss Appartemen-ter an och Studioen, wat natierlech och derzou wäert féieren, datt Jonk an Al, Single a Famillje wäerten dohinner wunne goen.

De Wonsch vun der Gemeng war et, eng nei Dynamik an eng Attraktivitéit an deen neie Quartier ze bréngen. Esou entsprécht „Wältgebond“ de Prinzipien vun der nohalteger Entwécklung. De Quartier ass och gutt un den ëffentlechen Transport ugebonnen a profitéiert an engems vun der Proximitéit vu Schoulen, Servicer a Gréngflächen.

Schlussendlech soll een heibäi awer wierklech betounen, datt déi 162 Wunnengen och duerch eng Ännerung vum Parkschlëssel iwwerhaapt méiglech waren. Mir sinn hei vun zwou Parkplaze pro Wunneenheet op eng Parkplaz pro Wunneenheet erofgaangen. Doduerjer konnte mer ganzer eelef Wunnenge méi bauen. Ech wollt dat betounen, well et ass vläicht awer e wichtige Tipp fir déi zukünfteg Entwécklung vun neie Quartieren.

Doduerjer kréie mer natierlech och manner Trafick - manner Parkplazen, manner Trafick -, wat interessant ass. Mir sinn hei an enger Lag, wou mer just 500 Meter ewech si vun enger Gare a 500 Meter ewech si vun enger Haaptachs, wou mer sämtlech Busser a béid Richtungen - Stad an ausserhalb - fueren hunn.

Kuerz zu den Aarbechte vun der Logementskommissioun: De Projet de loi ass vum Logementsminister de 24. September 2021 deponéiert ginn. De Gesetzesprojet ass der Logementskommissioun vum Logementsminister presentéiert ginn an och diskutéiert ginn an der Sëtzung vum 28. Oktober. Mir hunn an där selwechter Sëtzung och den Avis vum Staatsrot analyséiert an och de schrëftleche Rapport ugeholl.

Kuerz zu deenen Avisen: Also, am Fong hat de Staatsrot a sengem Avis vum 26. Oktober keng weider Remarken zum Gesetzesprojet a bis elo leien och keng weider Avise vun de Beruffskummere vir.

Dat gesot, soen ech lech Merci fir d’Nolauschtenen.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools der Madamm Rapportrice Semiray Ahmedova.

Als éischte Riedner ass den honorabelen Här Marc Lies agedroen. Här Lies, Dir hutt d’Wuert.

Discussion générale

■ **M. Marc Lies** (*CSV*).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, merci fir d’Wuert. De Projet „Wältgebond“ zu Mamer ... Bon, ech mengen, als CSV begréisste mir natierlech och dee Projet, deen an der Gemeng Mamer ëmgesat ginn ass. 162 abordabel Wunnengen, déi do geschaaft ginn, mat enger Mixitéit vun 20 % Haiser, 80 % Appartemen-ter an enger Densité de logement pro Hektar vu 45 Unitéiten.

Fir d’Mixité sociale ass och gesuergt, datt am Kader vun dësem PAP och 62 Privatwunnenge geschaaft ginn. Dofir, mengen ech, ass dat e ganz, ganz wichtige Projet, wat déi sozial Mixitéit ugeet.

Bon, ech mengen, dat ass et awer elo scho mat deem Positiven. Wann ech kucken, wat de Finanzement ugeet, awer och d’Dauer vun deem ganze Projet, dann: De Vott vum PAP ass 2017 gestëmmt ginn - d’Soumissioun véier Joer drop am Mee 2021. Dat si véier Joer, nodeem datt de PAP gestëmmt ginn ass! Et ass absolutt verréckt, wat dat vun Zäitverloscht ass, fir esou e Projet wéi deen heiten ëmzesetzen.

Wann een eng Kéier zesummerechent, bis alleguer-ten déi Wunnengen 2026 gebaut sinn, da si mer hei néng Joer ënnerwee, zanterdeem datt de PAP gestëmmt ass. Bien sachant, wann ee weess, wéi e PAP entsteet, déi ganz Viraarbecht, fir datt e PAP iwwerhaapt votéiert gött. Et ass déi gréissten Aarbecht an dee gréissten Effort, fir dat ze maachen. Dofir, fir d’Exekutioun am ganzen néng Joer: Dat ass katastrofal! Also, dat heiten ass definitiv kee Musterbeispill, wéi een abordabele Wunnraum respektiv och Wunnengsbau soll ëmsetzen.

Ech hunn awer och verschidde Froen dozou. Ech hu festgestallt, datt keng Avise vun de professionelle Chamberen hei virleien, wat mech effektiv extreem wonnert, well normalerweis bei esou Projekte si jo awer och d’Chamberen, déi effektiv hiren Avis dozou kënnen ofginn. D’Chambre des Métiers: Et hätt mech wierklech interesséiert, wat si als Avis zu dësem Projet dann ze soe gehat hätten.

Och de Staatsrot huet awer hei monéiert, wat dann effektiv de Prêt direct ugeet, datt dat „sans précédent“ wär, well dee Prêt direct, deen hei vergi gött, esou eppes wär et effektiv an der Geschicht vun ëffentlechen Institutiounen nach ni ginn.

Wat de Finanzement ugeet, ben, ech mengen, do muss een awer klipp a kloer soen, datt dat reegelrecht eng Katastroph ass. Also, e private Promoteur mat esou engem Projet wéi deem heite wär längst faillite! Dee géif do definitiv net iwwert d’Ronne komme mat 83 Milliounen, fir 162 Wunnengen ze bauen. Wann een dat eng Kéier erofrecht, da sinn dat 512.000 Euro pro Wunneng. Wann een

an de Locatif geet, ginn 72,6 Milliounen vun deenen 83 Milliounen an de Locatif, fir 117 Wunnengen ze bauen - Käschtepunkt pro Wunneng: 620.500 Euro. Bon, dont constat ... 45 Wunnenge ginn awer och nach verkaf. Dofir freet ee sech à la fin du compte, wou d’Recette bleiwe vun deene 45 Wunnengen, déi verkaf ginn.

Wann een dat eng Kéier pro Wunneng mat 400.000 Euro berechent, da kënt een op eng Zomm vu ronn 18 Milliounen. Dofir ginn déi effektiv net en équivalent gesat zu deem Ganzen, wat bei dësem Finanzement awer extreem verwonnerlech ass.

Wann een eng Kéier d’Infrae kuckt, wat d’Infrastrukturkäschten ugeet, ... et ass et e Projet vun 3,5 ha. An der Moyenne gött gesot 10.000 bis 12.000 Euro den Ar. Da kommen ech op 4,2 Milliounen, wat dann effektiv déi Infrastruktur géif kaschten. Hei an dëser Käschteberechnung steet awer, datt de Fonds du logement 4,5 Milliounen Zouschoss kritt fir d’Infrastrukturkäschten. Dat ass à la fin du compte méi wéi dat, wat déi ganz Infrastruktur iwwerhaapt kascht huet.

Wat extreem bemierkenswert ass, dat ass d’Compensation vum Service public: 27,4 Milliounen, déi am Gesetz stinn iwwert de Fonds du logement, wéi deen 2017 reforméiert ginn ass. 2017 hu mir scho monéiert gehat éischstens emol, datt de Fonds du logement em Tullele ugedoe kritt huet, fir Projeten an Zukunft ëmzesetzen. Wann ee wierklech dee Projet hei kuckt, wat d’Finanzéierung ugeet, dann ass dat reegelrecht eng Katastroph! An den Här Minister huet et virdrun och gesot, e Cahier des charges, deen elo erstallt ginn ass, wat wierklech e professionellt Dokument ass, ... Här Minister, ech soen lech just eppes: Wann an Zukunft d’Gemengen - an ech kommen nees eng Kéier drop zrëck, datt effektiv d’Gemenge bei Projeten, déi se wëllen ëmsetzen an doduerch hypothekéiert ginn, wat de Subsid ugeet, iwwert de Cahier des charges - 75 % net kréien à la bonheur, dann hu mer wierklech gutt geschafft, wat momentan dës Applikatioun vun deem ugeet.

Dofir mengen ech och, datt beim Fonds du logement, nodeems en 2017 reforméiert ginn ass - an och deemools hu mer dat gesot,- onbedéngt eng Kéier misst gekuckt ginn, fir eng Reevaluatioun dovun ze maachen. An ech mengen, no véier Joer wär et elo effektiv Zäit, fir esou eng Reevaluatioun ze maache vun dësem Projet.

Ech ginn den Accord vusäite vun der CSV fir dëse Projet, mee wat de Finanzement ugeet, mengen ech, ass effektiv an deenen nächste Joren definitiv Besserung ugesot.

Ech soen lech Merci.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Här Lies. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Max Hahn. Här Hahn, Dir hutt d’Wuert.

■ **M. Max Hahn** (*DP*).- Merci, Här President. No de Projeten „Elmen“ a „Wunne mat der Wooltz“, déi mir an deene leschte Méint hei an der Chamber gestëmmt hunn, gi mir haut also de staatleche finanzielle Feu vert fir de Projet „Wältgebond“ zu Mamer.

Am Ganze schwätze mer jo vun 83 Milliounen Euro, déi als staatlech Bedeelegung fir de Bau vu subventionéierte Wunnengen an dësem Finanzéierungsgesetz festgehalé ginn. Dëst ass, wéi mer wëssen, iwwert de Fonds spécial de soutien au développement du logement méiglech, dee jo ënner anerem d’Acquisitiounen an d’Erschleissunge vun Terrainen en vue vun der Schafung vu Logementen als Missioun huet.

De Projet „Wältgebond“ zu Mamer ass e weidert Puzzlestéck, dee ganz kloer weist, dass de Staat, d’Regierung, de Fonds du logement, awer an deem heite Fall och d’Gemeng, sech hirer Verantwortung bewusst sinn, fir zesummen d’Offer un abordabele Wunnengen an d’Luucht ze setzen.

Här President, am Verglach zu deene viregte Fonds du logement Projeten, wou de Staat sech finanziell bedeelegt huet, bitt de Projet „Wältgebond“ eng Nouveautéit. Nieft de subventionéierte Wunnengen, déi verlount a verkaf ginn, wäerte bei dësem PAP och 8,35 % vun de geschafenen 162 Wunnenge fir d’Vente non subventionnée virgesi sinn. Dës net subventionéiert Wunnunitéite sinn awer genausou wéi déi subventionéiert Wunnengen un divers Konditiounen gebonnen. An deem Sënn mussen d’Keefer d’Ufuerderung vu maximalem Akommes respektéieren. Déi betrafte Wunnunitéite gi mat engem Bail emphytéotique iwwer 99 Joer verkaf. A last but not least hunn déi ëffentlech Bauträger während där ganzer Dauer vum Bail emphytéotique en Droit de rachat op dës Wunnengen.

Wat d’Konstruktioun vun de Wunnengen ugeet, gouf e Konstruktiounssystem festgehalten, dee souwuel déi sur place gegosse Stalbétonselementer wéi och déi prefabrizéiert Holzrumme fir d’Fassade kombinéiert. Nieft de positiven Auswierkungen op de Bauplanning erméiglecht dëse Konstruktiounsprinzip och eng zukünfteg flexibel Notzung a berück-

sichtegt d'Liewensdauer vun de Gebaier bis zum Réckbau, wann néideg.

D'Approche vun der Économie circulaire geet Hand an Hand mat enger Auswiel u Bauelementer, Materialien, Techniken, déi als Zil hunn, esou montéiert a benotzt ze ginn, dass och den Ofbau an d'Wiederwertung berücksichtegt ginn. D'Virgoensweis, fir bei dësem Projet op Prefabrikatioun zrëckzegräifen, ass engersäits ëmweltschounend an anerersäits gött mat manner Manpower gebraucht: en interessante Konstruktiounssystem, deen an Zukunft ganz kloer muss ausgebaut ginn.

En anere wichtege Aspekt vun dësem PAP ass d'Mobilitéé douce. Well et an der direkter Noperschaft vum Wunnprojet eng Gare gött an den Tram an Zukunft bis bei den Europalycée soll verlängert ginn, konnt mat der Gemeng Mamer hei och en Accord fonnt ginn, fir d'Unzuel u Parkplaze vun zwou op eng pro Wunnunitéit ze reduzéieren, wat am Ganzen derzou féiert, dass eelef Wunnunitéite méi realiséiert kënnen ginn.

Här President, d'Offer u bezuelbarem Terrain erheijen an engem Land, wou den Terrain u sech e seelent Gutt ass, bréngt mat sech, dass ee sech ganz gutt iwwerleeë muss, wou a virun allem wéi ee baut. Jo, mir musse méi bauen an och méi séier bauen. Fakt ass awer och, dass mer an enger gudder Qualitéit a virun allem nohalteg a méi dense musse bauen. Et handelt sech ouni Zweifel ëm grouss Investitiounen, déi an den nächste Joren zu Mamer investéiert ginn; Investitiounen, déi souwuel der sozialer Kohäsion wéi och dem Bien-être socio-économique vun den Awunner an Zukunft zegutt kommen.

De Projet „Wältgebond“ baséiert um Prinzip vun der nohalteger Entwécklung a profitéiert vu senger Proximitéit zum ëffentlechen Transport, den ëffentlechen a schouleschen Ariichtungen, Servicer a Gréngflächen: en zukünftege liewenswäerten an nohaltege Wunnquartier, deen e weidere Schratt an déi richteg Richtung duerstellt, fir der Wunndeierecht hei zu Lëtzebuerg entgéintzewierken also.

Dofir ginn ech am Numm vun der DP-Fraktioun den Accord an ech soen lech, léif Rapportrice, villmools Merci fir Äre ganz flotten a gudden Schrëttchen awer och mëndleche Rapport. An lech, léif Kollegen, géif ech villmools Merci soe fir d'Nolauschteren.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - An ech soen dem Här Max Hahn villmools Merci a ginn d'Wuert weider un den honorabelen Här Mars Di Bartolomeo.

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).** - Merci, Här President. Dir Dammen, Dir Hären, léif Kollegen, ech mengen et kann een net behaupten, dass keng Beweegung an de Secteur erakënn. An deene leschte Woche krute mer eng Rei vu Projekte presentéiert, déi mer alleguer begrëssen. Bon, et ass nach ëmmer esou, dass och mat deene Projeten d'Problematik vun der Wunnengsnout a virun allem vum abordable Wunnensbau net geléist ass. Duerfir misste mer quasi am Monatsrhythmus änlech Projekte kënnen presentéieren.

Bon, dass mer dat alleguer wëllen, ass kee Geheimnis. D'Realitéit ass allerdéngs eng aner! Ech maachen de Constat, dass vun der Iddi vun engem Projet zu der Realiséierung vum Projet a bis zu deem Moment, wou mer de Leit kënnen de Schlëssel an de Grapp drécken, fir dass se en abordable Daach iwwert dem Kapp hunn, ze vill Zäit vergeet.

Elo kann een driwwer diskutéieren wat d'Ursaachen do dervu sinn, mee d'Tatsach ass, dass mer ze laang brauchen, fir kënnen ze liwweren.

Ech hunn haut de Moien an enger grousser Dageszeitung gelies, dass bei engem anere private Projet déi Zäiten zwëschent der Ofstëmmung iwwert de PAP oder iwwert de PAG virdru bis zur Schlëselfäerdegkeet fënnef Joer verginn. Hei si mer bei zéng Joer an dat ass laang. Et ass ze laang an enger Situatioun, wou de Wunnengsmaat ganz staark ugespaant ass.

Ech begrëssen ausdrécklech, dass de Minister de Pilgerstaf geholl huet, fir de Wunnensbauproblem net aleng, mee esou wéi dat net aneschtens ka sinn, mat allen Acteuren an Ugrëff ze huelen. An zu deenen Acteuren gehéiere selbstverständlech d'Gemengen, mee och de Privatsektor, d'ASBLen, d'Kierchefabriken. Ech soen dat esou, wéi dat ass, well dat waren déi, déi an der Lescht ganz emseg gebaut hunn an och vun deene ganz gënschtege Konditiounen profitéiert hunn. Ech maachen do kengem e Reproche, well all Wunneng, déi geschaaft gött, ass eng gutt Wunneng! Mee ech mengen, dass een déi Konditiounen muss vereenheetlechen, souwuel wat d'Hëllefeng ueget, wéi wat d'Konditiounen ueget, un déi ee sech muss halen, wann ee verlouft.

Et kann net sinn, dass déi eng zu 5 Euro musse verlouen un een, deen net méi kann ausginn, an en aneren 10 Euro ka bezuelen.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).** - Da gött den abordable Wunnensbau zu engem gudden Geschäft! An dat kann et net sinn!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).** - Den abordable Wunnensbau däerf kengem et erlaben, fir domat vill Geld ze verdéngen. Dat heescht, d'Konditiounen mussen equilibriert ginn, et mussen déi selwecht ginn an da muss och jiddwereen d'Recht op déi selwecht Hëllefeng hunn, ob dat e Privaten ass, dee sech un d'Konditiounen hält, ob dat eng Gemeng ass, ob dat de Staat, eng staatlech Wunnensbaugesellschaft ass oder ob et ASBL sinn, ob et Wunnengshëllefassociatiounen sinn: selwecht Konditiounen, selwecht Hëllefeng an dann herno och selwecht Konditiounen fir déi, déi an d'Haiser erakommen.

Dat gesot, mengen ech, ass et och wichteg, dass bei engem Projet, deen awer e grousser Projet ass, déi Mobilitéitskonzepter mussen stëmmen, dass ee mat der Gemeng eens gött, dass aus zwou Stellplazen eng gött. Wann nëmmen eng Stellplatz do ass bei Haiser - an där sinn der jo dobäi -, déi méi wéi een empfänken, wou herno och Kanner sinn, déi méi grouss ginn, déi da méi Autoen op d'Strooss bréngen, ass et enorm wichteg, dass de Mobilitéitskonzept vun Ufank u klappt, fir dass déi jonk Leit, déi an deenen Haiser eruwuessen, direkt mat dem ëffentlechen Mobilitéitskonzept konfrontéiert sinn an dat a Fleesch a Blut iwwergeet herno, wa se Erwuessener sinn oder wa se Jugendlecher sinn, wa se sech aus der Gemeng mussen erausbeweege fir ze schaffen, ze studéieren an esou weider.

Dat gesot, begrësse mer de Projet a soen der Rapportrice ausdrécklech Merci fir dee vollstännege Rapport. A mir hu schnell geschafft, méi schnell wéi d'Projeten um Terrain weiderginn. Merci villmools.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci, Här Di Bartolomeo. An den nächste Riedner ass déi honorabel Madamm Djuna Bernard. Madamm Bernard, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Djuna Bernard (déi gréng).** - Här President, ech erlabe mer kuerz d'Wuert ze huelen, fir op dëse Projet anzugeen an den Acteuren heivun ze felicitéieren. Un d'Expertis an d'Detailéiertertheet vun der Rapportrice Semiray Ahmedova kommen ech net erun. Ech wëll hir awer heimadder e grousser Merci soe fir hire komplette Rapport, deen eis mat an de „Wältgebond“ geholl huet.

Et ass schéin um „Wältgebond“. Et kënn ee gutt dohin, mam Bus op den Arrêt Tossebiere, mam Zuch op den Arrêt vum Schoulcampus, mam Vëlo iwwert d'PC13 an ze Fouss aus dem Duerf duerch de Park erop an de Quartier „Op Bierg“ bis an dësen neie Quartier, de „Wältgebond“.

En ass also gutt ugeschloss a jo, den Auto kënn duerch d'Zon 30 och nach bis dohinne. Trafick hu mer allerdéngs scho genuch bei eis zu Mamer an do si mer ganz sécher net déi Eenzeg, well de Wuesstum vun eiser Gemeng dréit säint derzou bäi. Dofir si grad déi genannten Alternativen immens wichteg. An ech wëll als luewenswäert och hei nach eng Kéier erwirsträichen, dass d'Gemeng Mamer averstane war, fir déi soss üblech zwou Parkplaze pro Wunneng op eng ze reduzéieren, dës en faveur vun eelef neien zousätzleche Wunnengen an hoffentlech och manner Trafick, manner Stau a manner CO₂. Dir gesitt, dëse Projet mécht d'Gemeng Mamer nach méi nohaltege, wéi se elo schonn ass.

(**Brouhaha**)

Urbanisteschech ass et e flotten neie Quartier, dee Wäert leet op Liewensqualitéit, op Begëinungsuert tëscht den Haiser a Residencen an natierlech och eng nohaltege Bauweis.

Ech weess guer net, firwat hei op menger rietser Säit d'Leit esou opgereggt sinn. Ech wëll einfach nëmmen e Projet a menger Gemeng luewen.

(**Brouhaha**)

Et ass e Projet, deen der nationaler ...

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).** - An dëse Quartier kritt nëmmen eng amplatz zwou Schnéiketten.

■ **Mme Djuna Bernard (déi gréng).** - Dat hutt Dir scho gesot. Mee wësst Der, Här Mars Di Bartolomeo, fir mech ass dat Schnéi vu gëschter.

(**Hilarité**)

An ech erlabe mer dann elo weiderzefueren.

(**Brouhaha**)

Et ass e Projet, deen der nationaler wéi lokaler Demande fir Wunnensraum nokënn a wou de Staat an d'Gemeng hir Verantwortung iwwerhuelen.

Léif Kolleginnen a Kollegen, Mamer ass eng liewenswäert an attraktiv Gemeng. An ech ka ganz gutt verstoen, dass ee wëllt dohinne wunne kommen an ech si frou, dass mat dësem Projet eng weider Gemeng - meng Gemeng - hir Verantwortung fir

de sozialen, abordable, mee och nohaltege Wunnensbau iwwerhëlt am Respekt vun enger sozialer Mixitéit, am Hëlleck op Accessibilitéitsstandarden an am Wuel vun enger jonker Generatioun, déi e Recht op Wunnen huet. An domadder ginn ech am Numm vu menger Fraktioun eisen Accord fir dëse Gesetzesprojet.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Madamm Bernard. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Marc Goergen.

■ **M. Marc Goergen (Piraten).** - Merci, Här President. Mir begrëssen all Wunneng, déi nei gebaut gött a mir ginn och eisen Accord. Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - An da ginn ech d'Wuert un d'Madamm Nathalie Oberweis. Gedold, Här Roth, wannechgelift!

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).** - Merci, Här President. Mir gesinn d'Debatt iwwert d'Finanzéierungsgesetz am Kader vum Bau vun ëffentleche Wunnengen ëmmer op zwee Niveauen. Engersäits geet et ëm d'Gesetz, wat de konkrete Bauprojet betrëfft. An anerersäits schreift sech dëse Projet awer och an d'Logementspolitik am Allgemengen an an hei méi speziell an déi dréngend noutwendeg Beschleunegung vum Bau vun ëffentlechen abordable Wunnengen.

Zum éischte Punkt halen ech mech kuerz. Mir stëmmen dat Gesetz hei mat, well et dat finanzéiert, wat mir onbedéngt brauchen: abordable Wunnraum. Beim Quartier „Wältgebond“ fällt eis positiv op, dass mat knapp 72 % hei verstärkt op Locationswunnenge gesat gött. 20 % vun de Wunnenge ginn an de subventionéierte Verkauf an 8 % an den net subventionéierte Verkauf.

Déi 8 % sinn och aus eiser Siicht ze verkraaften, besonnesch wann ee bedenkt, dass Leit, déi d'Krittäre fir d'Vente subventionnée net erfüllen, och a groussen Deeler keng Wunneng méi um Privatmarché fannen. Déi Leit sinn oft änlech schlecht drun wéi déi Dausende Mënschen op de Waardelëschte vum Fonds a vun der SNHBM, déi jorelaang musse waarden, bis se eng Wunneng kréien.

De Problem beim Verkauf vu Wunnenge gesi mir éischter dann optrieden, wann d'Wunneng erëm verkaf gött, an dat aus deene bekannte Grënn. D'Leit kréie just de Wäert vum Haus oder vum Appartement erëm, also manner wéi de Kafwäert a mussen dann op de Privatmarché, wou d'Präisser vum Terrain weider geklomme sinn. Esoulaang den ëffentleche Bestand u Wunnengen net méi grouss ass a Relogementer problemlos méiglech sinn, gesi mir d'Vente kritesch, well Leit esou awer riskéieren, fréier oder spéider dem Gesetz vum Privatmarché ausgeliiwert ze sinn.

Mir begrëssen och, dass plazspuerend gebaut gött a Méifamiljenhaiser a virun allem, dass nëmmen eng amplatz vun zwou Parkplaze virgesinn ass pro Wunneng. Dat ass absolut vertriebar, vu dass de Quartier bei der Gare zu Mamer läit. Et dréckt d'Baukäschten an et erméiglecht manner Versiegelung vum Buedem a manner Opkomme vu Bau-schutt. Dat sinn definitiv positiv Punkten.

Här President, de Bauprojet „Wältgebond“ ass awer och ee vun de méi grousser Projekte vum Fonds du logement fir déi nächst 10 bis 20 Joer. An ech wëll dann och kuerz op dës Perspektiven agoen.

D'Joresberichter verroden eis, dass de Fonds du logement an de leschte fënnef Joer am Schnëtt 89 Wunnengen d'Joer fäerdeggestallt huet. Eng wierklech Verännerung vum Trend ass net ze erkennen. A wann, dann ass d'Tendenz éischter stabil bis negativ. „Wältgebond“ liwwert 16 Wunnengen d'Joer, wann een et elo als Moyenne ausdréckt, bis zur projeziierter Fäerdegstellung Richtung 2028/2030. Déi aner grouss Projekte wéi Diddeleng, lechternach, Syrdall a Wolz kënnen d'Moyenne op 89 Wunnengen d'Joer eropschrauwen.

2.500 Logementer soll de Fonds fäerdegstellen iwwert déi nächst 15 bis 20 Joer. Wann d'Delaien agehale ginn, da kann ee mat enger Verduebelung vun der Wunnengszuel d'Joer an den nächste 15 bis 20 Joer rechnen. Dat ass positiv, jo! Mee ech nennen déi Zuelen, well se par rapport zum Bedarf, wéi Der wësst, ëmmer nach eng Drëps sinn.

Am Rapport vun 2020 vum Fonds stinn nämlech och 1.100 nei Demandé vu Leit, déi eng Wunneng brauchen. Missten all déi ënnerbruecht ginn, misst ee se an de Wunnengen openeeleen, esou héich ass d'Diskrepanz tëscht Bedarf an Output.

D'Depensen am Fonds spécial deiten och genee op dës Verduebelung vum Output hin, well d'Ausgabe vu ronn 100 Milliounen d'Joer 2019/2020 op 204 Milliounen Euro am Joer 2025 projeziert ginn. Dat stellt d'Situatioun vläicht nach besser duer, wéi se ass, well 204 Milliounen Euro erméiglechen 2025 net automatesch zweemol méi wéi 100 Milliounen ze bauen, net bei där Präisentwécklung allgemeng zu Lëtzebuerg, bei den Terrainen am Speziellen.

Aus eiser Siicht muss een also soen: Gutt, dass de Motor esou lues un d'Rulle kënn, mee e stottert

nach an e kéint och ofsaufen, wann ech däerf esou soen, wann en den héije Bierg eropfuere misst, dee mer mussen eropfuere.

An deem Kontext wëllt ech a puncto Fonds du logement och nach d'finanziell Situatioun uschwätzen. Am Gesetz iwwert de Fonds Cité Syrdall gött de Plaffong eropgesat, wéi mer wëssen, vun 120 op 135 Milliounen fir Prëten, déi de Fonds mat staatlecher Garantie bei enger Bank maache kann. Mir verstinn dat als Reaktioun op d'Dette vun 12 Milliounen Euro, déi de Fonds vum Fonds Cité Syrdall ierft.

Am Bilan 2020 vum Fonds du logement sti 76 Milliounen Euro Dette, dovunner ronn 40 Milliounen Euro Prête bei Banken. Mat der Schold vum Fonds Syrdall klëmmt d'Dette vum Fonds du logement also op knapp 90 Milliounen Euro.

De Choix, dem Fonds du logement direkt staatlech Prëten ze ginn am Kader vun der Finanzéierung fir de Projet „Wältgebond“ zu Mamer, gesi mir virun deem Hannergrond. Dee Choix bewäerte mir éischter positiv, och well de Fonds doduerch besser Konditiounen huet an de Projet manner kascht um Enn. Mee mir kennen awer d'Hannergrënn net, och well se net richtig erkläert sinn am Gesetz.

D'Envergure vum Projet ka jo net eleng d'Erklärung sinn; et goufe jo scho méi grouss Projeten an der Vergaangenheet. Dofir folgend Froen un den Här Logementsminister: Ass d'Envergure vum Projet deen eenzege Grond fir de Choix vum direkte Prêt vum Staat? A wéi eng aner Iwwerleeungen hunn zu dësem Choix gefouert? Huet de Fonds nach genuch Spillraum fir weider Prête bei Privatbanken? A wat sinn d'Grënn dofir? Wéi vill besser sinn d'Konditiounen vun direkte Prêt vum Staat un de Fonds? A wéi vill mécht dësen Ënnerscheid an der Endofrechnung aus? Misst de Finanzement vum Fonds du logement net iwwerduecht ginn, besonnesch wann de verstärkten Akzent op abordable Locationswunnengen aner finanziell Fluxen fir de Fonds mat sech bréngt?

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci, Madamm Oberweis. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Gilles Roth.

■ **M. Gilles Roth (CSV).** - Merci, Här President. Ech hat zwar net wëllen, zum Projet ze schwätzen, mee ech muss awer elo e bëssen eppes soen.

D'lescht Woch krut ech der nach mat der Schnéika-noun ronderëm d'Ouer.

(**Hilarité**)

Da soen ech alt, mir si vläicht net ëmmer klimanohaltege zu Mamer, mee zumindest de Wunnensbau ass sozial nohaltege.

■ **Plusieurs voix.** - A!

■ **M. Gilles Roth (CSV).** - Dat hei ass e schéine Projet. Mee ech wëll awer mat allem Enthusiasmus soen, och un d'Adress vun der Regierung, et sollt awer och eng Léier sinn, dass een och als ëffentleche Bauträger méi schnell a virun allem och méi rationell ka bauen. Well den Här Lies huet gesot, 83 Milliounen Euro fir 162 Appartementer, dat ass eng stolz Zomm. Et louch net un der Gemeng, dass et esou laang gedauert huet. Mee heiansdo muss een och als ëffentleche Bauträger, wann ee mat anere Promoteure verhandelt, zum Beispill fir e Lotissement un en anert unzeschlëssen, da kann een net soen: „Mir si Fonds du logement an duerfir bezuele mer näisch.“

Jiddweree weess heibannen als kommunale Verantwortlechen, dass, wann ee sech un en anert Lotissement uschlësst, een dann eng Participatioun un der Infrastruktur ze bezuelen huet. Dat zielt och fir d'SNHBM an dat zielt och fir de Fonds du logement.

Da gött gesot: „Mee dat do, do stinn d'Leit am Stau.“ Ech géif dann nach eng Kéier de vibranten Appell maachen. Ech hunn dat schonn des Éfteren och dem Här Bausch gesot, da soen ech et och eng Kéier riicht eraus als Deputéierten: Et kann net sinn, dass deen ee Service bei Ponts et chaussées net mat deem anere Service an der Direktioun eens gött an dass ee sech net kann eens maachen iwwer acht bis zéng Joer, fir am Tossebiere - uewe beim Cactus, fir et net ze nennen - d'Luuchten aneschtens ze stellen!

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).** - Well duerfir stinn d'Leit tëscht 8.00 an 9.00 Auer moies do endlos am Stau.

An et si jo eng Rei Deputéiert, déi kennen dat all Dag: d'Madamm Cloener, den Här Keup, d'Madamm Bernard, ech selwer, den Här Negri sëtzt och hei ... Et hänt just un enger Astellung vun enger Luucht, well iwwert de Rescht vun dem Dag geet dat ganz gutt do.

An duerfir eng Kéier mäi vibranten Appell: Här Kox, schwätzt mat Ärem Colocataire a mat Ärer Colocatrice an dem Héichhaus an da mussst Dir och eng Kéier als Regierung an als verantwortlech Ministe-

ren d'Responsabilitéit huelen, mat der Fauscht op den Dësch schloen, an net, wann d'Gemeng Mamer e Bréif schreift, dass dann d'Phas gréng moies e bësse méi laang ass, a wann dann, ech soen emol, e private Betrib schreift, dass moies um 8.00 Auer d'Leit dann awer vläicht méi séier vum private Supermarché erauskommen, dass dann d'Gréngphas gekierzt gëtt.

Et läit just dodrun. Et deet mer leed, dass ech dat elo esou éierlech riicht eraus hei soen. Dir musst och elo emol eng Kéier eng Verantwortung huelen. Wësst Der, déi, déi moies an de Cactus erafueren, déi hunn och Zäit, fir eng hallef Minutt méi laang bei der rouser Luucht ze stoen, fir erëm erauszefueren. An déi Leit, déi op d'Schaff fueren, déi kucken, dass Steiere verdéngt ginn, an déi kucken, géint Loun a Gehalt ze schaffen, dass déi kënnen duerchfueren.

Ech wëll net méi soen, mee wann et dat ass, da wär dat och vläicht méi nohalteg.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

(*Brouhaha*)

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Roth.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Wunnengsbau-minister Henri Kox.

Prise de position du Gouvernement

■ **M. Henri Kox, Ministre du Logement.**- Merci, Här President. An da merci emol fir d'éischt der Rapporteuse fir erëm de ganz ausféierleche Rapport vun dësem Projet - e wichtege Projet, dee weist, dass mer awer ënnerwee sinn. An ech weess net, vu wiem virdru gesot ginn ass ... Dach, den Här Di Bartolomeo huet gesot, dass mir eng ganz Rei vu Projeten hunn, an nach d'Madamm Oberweis huet gesot, dass mer esou lues ukommen.

Jo, mir kommen un, well net méi spéit wéi d'nächst Woch, an ech ginn elo net an den Detail, wäerte mer de Projet Diddeleng um Ordre du jour vun dem Regierungsrot hunn.

Meng Ambitioun ass, séier ze bauen; si ass, dense ze bauen; si ass, käschtégenschteg ze bauen; si ass, novollzéibar fir jiddwereen ze bauen; si ass eeben, wann ech „novollzéibar“ soen, transparent a mat de Gemengen.

Wann een dense wëllt bauen, insbesondere wann d'ëffentlech Hand wëllt dense bauen an insbesondere wann d'SNHBM an de Fonds du logement wëllen en densé Projet bauen, dann ass d'Retizienz, an dat muss ech awer och dann éierlech soen, well den Här Roth huet gesot, d'Regierung muss och dann éierlech dat uschwätzen, dann hunn ech e bësse Problemer, fir déi Densitéit mat deene jeeweilege Responsabelen an de Gemengen ze diskutéieren. Da geet et iwwert d'Mixitéit, da geet et iwwert dat.

Mir haten eng Rei Projeten an der Vergaangenheet, an dat ass ee vun deene Projeten, déi mir och ze deier sinn, wat d'Ausféierungen ubelaangt, wat vläicht d'Infrastrukturkäschten ubelaangt, wat och de Parkraumschlëssel ubelaangt, déi extrem käschtenintensiv sinn. A mer hunn ech d'Freed - an ech gi gär dohinner -, op „Elmen“ ze goen, wou mer de Spuetestéch vun der Schoul wäerte maachen, zesumme mam Buergermeeschter. An do hate mer d'Diskussioun ëm d'Verhältnis tëschent deem, wat mer bauen, an der Densitéit an dem ëffentleche Raum. An deen ass wichteg, dass mer deen zrëckginn de Leit, déi do wunnen an dem Parking, well mer do jo op de Wee gaange si vu Sammelparkingen, wat u sech ganz sënnavoll ass.

Wa mer awer dann d'Densitéit an de Käschtepunkt kucken - an dee muss vun iergendengem gedroe ginn -, da scheiden sich aber die Geister. An dat ass dat, wat ech och hei an dësem Projet feststellen. An duerfir sinn ech frou, an et ass virdru vum Mars Di Bartolomeo gesot ginn, et ass och vum Buergermeeschter virdru gesot ginn: Hei geet et nëmmen zesummen!

Et geet nëmmen, wa mer déi Projeten och vu vir bis zum Schluss richteg an der Finalitéit esou iwwerleeën. An duerfir sinn ech och ganz frou, dass mer am Summer, mengen ech, zesummesouzen, fir de Projet nach eng Kéier a senger Integralitéit ze iwwerkucken, insbesondere wat de Käschtepunkt vun de Parkingen ubelaangt.

Wann Der en Haus baut mat zwou Parkplazen an enger Schlofkummer, dann ass dat méi deier wéi en Haus mat zwou Schlofkummeren an enger Parkplaz. Dat heescht, de Parking huet hei immens an d'Gewiicht geschloen. Firwat? Well mer och nach an de Buedem gaange sinn, well mer och nach an de Minus-3 gaange sinn. An duerfir war ech ganz frou, dass mer déi Mobilitéitsfro awer och ugeschwat hunn. An ech huelen dat gäre mat.

Mir müssen awer och kucken, wa mer do déi gréng Phas ... Ech kenne mech do elo net ..., ech kenne mech wuel aus. Ech weess net, mee da wäert déi nächst gréng Phas och néideg sinn, well ech weess net, ob dat am Endeffekt eng nohalteg Léisung ass.

Mee ech huelen dat mat, ech huelen et ganz kloer mat.

Mee wat wichteg ass bei deem Projet, wouriwwer mer eis dann ënnerhalen hunn: Wat kascht dann elo dee Parking? Wat kascht déi zweete Parkplaz, wa mer aus Erfahrung wëssen, dass déi, wou mer abordabel Locatiounswunnengen hunn, am Schnëtt - an dat seet eis d'SNHBM an och de Fonds du logement - just ee Parking brauchen. A well awer hei och den Effort ... Éischstens: Mir hunn eng Zuchlinn. Mir hunn op där anerer Säit Buslinnen, dat heescht, mir müssen dat Konzept natierlech och mat de Leit vun Ufank un diskutéieren, dass déi dat dann och esou an Usproch huelen.

Ech sinn awer frou, dass mer doduerch, dass mer de Parkraumschlëssel reduzéiert hunn, méi Wunnenge konnten an der Abordabilitéit maachen. Dofir sinn déi Käschtetroe vun Ufank un ze kucken. An ech sinn Demandeur, fir dat awer zesumme mat lech a mat de Gemenge vun Ufank u kënnen duerchzegoen.

Hei ass awer och e Projet, dee weist, dass mer mat der Privatindustrie oder der Privatwirtschaft zesummeschaffen. Jo, d'Diskussioun ass opkomm iwwert d'Bedelegung vun den Infrastrukturkäschten, awéiwäit d'ëffentlech Hand sech do muss bedeelegen. Fir mech ass dat ganz kloer: Jidderee muss sech pro rata dru bedeelegen, esou wéi hien d'SCBen, also d'Surfaces construites brutes, kritt, fir dat entspriechend och ze maachen.

Da muss een awer och kucken, wien déi Käschten dréit. Ass et d'ëffentlech Hand? Ass et deen, deen dervu profitéiert? A wann een eppes an d'Vente gëtt mat der Emphyteos, wou den Terrain neutraliséiert gëtt, da müssen awer d'Baukäschte vun deemjeinege gedroe ginn, fir kënnen dann och ze verlounen.

Dat gëtt och ausgerechent, Här Lies, well alles, wat an d'Vente geet, dat geet eent zu eent op. Wat awer an d'Locatioun geet ... An dofir hat ech virdru jo d'Geleeënheet geholl, am 1979er-Gesetz iwwert dee Bailleur social ze schwätzen. Ee vun de gréisste Bailleur-socialen, dat ass de Fonds du logement. De Fonds du logement huet haut iwwer 2.000, 2.200 Wunnengen an der Locatioun. An dofir huet de Fonds du logement am Ënnerscheid zu der SNHBM jo e speziell Gesetz.

Dat hutt Dir hei an der Chamber gestëmmt - vläicht war ech och deemools derbäi. Dat heescht, dat ass gestëmmt ginn, well en eeben en Déficit d'exploitation um Schluss vum Joer huet, well en - an dat huet den Här Di Bartolomeo exzellent erkläert - eebe grad déi Wunnengen zu engem abordabele Präis verlount, dass déi, déi do dra wunnen ... an dat sollt Dir jo an de Gemengen och maachen. Dofir hu mer jo agefouert an deem neie Gesetz: De Bailleur social wäert deenen nach eng Kompensatioun musse ginn, déi eng Wunneng verlounen un een, deen necessiteux ass a wou säin Taux d'effort minimal ass, fir dass eppes iwwreg bleift fir ze liewen, an net en Taux d'effort wéi deen an der Privatwirtschaft, dee bei 40 oder 50 % ass.

An dat ass d'Erausfuerderung, dass mer Wunnengen zur Verfügung stellen, wou mer kucken, wien do dra wunnen kënn, i wivill Revenu disponible en huet an dass mer en nëmmen no deem belaaschten, dass en awer och dezent eppes iwwreg huet fir ze liewen. An dat ass d'Erausfuerderung!

Dofir, déi Kompensatioun, déi de Fonds du logement haut a sech scho mécht ... Nämlech hei jo jo - wivill Wunnenge sinn et? - 117 Wunnengen - pardon, ech hu misse kucken - an d'Locatioun. Déi ginn elo mat engem ganz minimalen Taux un déi Necessiteux verlount. Da brauche si nom Gesetz, dat si hunn, eng Kompensatioun vum Staat, well si kënnen sech déi net bei en anere siche goen, well se kee Bénéfice raisonnable oder en iwwerdrifwene Benefiss maachen (veuillez lire: Da brauch de Fonds du logement nom Gesetz, dat hien huet, eng Kompensatioun vum Staat, well e ka sech déi net bei en anere siche goen, well e kee Bénéfice raisonnable oder en iwwerdrifwene Benefiss mécht).

Par contre, d'SNHBM, dat ass eng SA, do si Gemenge Propriétaire mat derbäi, déi musse ganz anescht fonctionéieren. Dofir ginn déi net esou héich an d'Locatioun. Dat wëlle mer jo änneren! De Gros vun de Wunnenge geet an de Verkaf, wou just nëmme 50 % vun deem subventionéiert gëtt, wat ëffentlech Infrastructure sinn. Dofir därer een net Biere mat Bananne vergläichen. Do ass et ganz kloer. Dat ass eng transparent Virgeeënswais. An déi wäert nach méi transparent a méi novollzéibar mat där neier Reform vum 1979er-Gesetz ginn.

Wat de Financement vun dësem Projet ubelaangt - Fonds du logement -: Vu dass et e Gesetz gëtt, wou en den Defizit gedroe kritt, kritt en ëmmer Suen, nämlech vum Staat. Mir sinn 100%eg Aktionär. Mir wëlle jo dofir duerch de Cahier des charges, deen obligatoresch gëtt fir jiddwereen, d'Käschten am Grëff behalen, well dat sinn alles awer e bëssen Altlasten, déi ech hei nach diskutéieren, wou mer dat dann zukünftig upassen.

Wat awer hei gönschteg ass, dat ass, dass mer an der Regierung decidéiert hunn, awéiwäit de Fonds du logement op de Marché Sue léine geet, wëssend, dass deen Taux vill méi héich ass, wéi wann de Staat dat mécht. Dat ass dat eenzegt Argument, dass eeben de Garant de Staat ass, well déi kréie jo ... Wat kréien se? Si hu souguer Minuszënsen. Déi lescht Emprunten, ech hunn déi net am Kapp, mee dat si Minuszënsen. An et ass dat, wou mer e Win-win maachen an dofir wäerte mer dat an Zukunft och weiterentwëckelen.

Wat dann elo de Präis nach oder d'Evolution ugeet ... Ech weess net, ob Der de Budget plurian-nuel genau gekuckt hutt. Ech hunn aner Zuelen, wat d'Entwëcklung vun der Aide à la pierre ugeet - just déi. Wéi gesot, mir hate d'lescht Joer 100 Milliounen um Kont, déi mer ausginn hunn. Dëst Joer si mer bei 140 Milliounen. D'nächst Joer wäerte mer iwwer 210 Milliounen goen. Am Budget 2023: 240 Milliounen.

An domadder sinn nach net all déi Projekte mat age-rechent, déi elo wäerte kommen iwwert den Artikel 29, wou Der jo wësst, iwwert de Pacte Logement, dass do en Automatismus erakënn. Dat heescht, mir sinn amgaang, endlech zesummen ... Ech wëll dat nach eng Kéier betounen: Et ass hei nëmme gaangen, well mer e ganz gudden Dialog haten, fir am Sënn vum Projet weiderzekommen. Deen Dialog hu mer iwwregens och muer, wann ech op „Elmen“ gi mat der Gemeng Kielen. Et geet nëmmen - och lech, Här Lies, well do si mer jo och oft zesummen - zesummen. An déi Käschtenneutralitéit an och déi Käschtentransparenz wäerte mer mat der neier Reform vum 1979er-Gesetz kréien.

Ech soe jiddefalls hei, wou scho vill mat Kanounen geschoss ginn ass: en exzellente Projet! Merci fir d'Ënnerstëtzung, a mir kommen domadder weider. Merci a schéinen Owend.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci dem Logementsminister Henri Kox. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7889. Den Text steet am Document parlementaire 7889².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7889 et dis-pense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Mir kommen elo zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 59 Jo-Stëmmen ugehall.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7889 est adopté à l'unanimité des 60 votants.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Françoise Hetto-Gaasch), Claude Wiseler (par M. Jean-Marie Halsdorf) et Michel Wolter (par M. Paul Galles) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. André Bauler), MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana (par M. Georges Engel), Mmes Tess Burton, Francine Cloener, MM. Yves Cruchten (par Mme Simone Asselborn-Bintz), Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen (par Mme Lydia Mutsch) et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

Le saviez-vous ?

DÉPUTÉ

Le terme « député » vise le parlementaire, membre de la Chambre des Députés. Les Députés représentent la nation entière. En effet, la Constitution prévoit que « la Chambre des Députés représente le pays. Les députés votent sans en référer à leurs commettants et ne peuvent avoir en vue que les intérêts généraux du Grand-Duché ». Le nombre des membres de la Chambre des Députés est fixé à 60 députés par la Constitution.

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(**Assentiment**)

Et ass also esou decidéiert.

11. Motion de M. Marc Lies relative à la suppression de l'article 24 de la loi modifiée du 25 février 1979 concernant l'aide au logement

(Motion déposée au cours de cette séance publique - à consulter en page 187 de ce compte rendu)

Da kéime mer nach zum Vott vun der Motioun, déi den Här Marc Lies ofginn hat während der Question élargie. Wëllt nach een d'Wuert zu dëser Motioun ergräifen? Madamm Semiray Ahmedova.

Discussion générale

■ **Mme Semiray Ahmedova (déi gréng).**- Jo, merci, Här President. Also zu der Motioun: fir d'alleréischst merci fir dës Motioun. Ech mengen, et ass ëmmer interessant ze gesinn, wat d'Leit esou proposéieren. Mee et huet mech wierklech erstaunt, dat ze liesen, well mir hunn dat an der Logementskommission awer ugeschwat.

Ech mengen, den Här Minister war extra komm, fir eis ze soen, datt deemnächst wierklech déi Aide-individuellen an déi Aides à la pierre wäerte revidéiert ginn. An elo ass et och esou, datt de Projet de loi och schonn deposéiert ass. Dat heescht ...

(*Interruption*)

A! Ech kréien en Zeechen. E gëtt geschwënn deposéiert! Mee, wéi gesot, d'Chamberskommission weess awer Bescheed, datt dat kënn. An dofir muss ech wierklech soen, datt ech net verstinn, firwat dës Motioun elo hei deposéiert gouf.

Voilà! Dat gesot, wäerte mir dat net matdroen. Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Madamm Ahmedova. Dann huet d'Madamm Nathalie Oberweis d'Wuert gefrot.

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- Jo, villmools merci. Mir wollten dozou soen, dass mer mat verschiddene Consideranten averstane sinn. Mir mengen och, dass d'Gemenge misste méi aktiv ginn. Mir stellen awer oft fest, dass d'Gemengen net genuch aktiv sinn an dass ... U sech, hei hu mer d'Gefill, dass sou Pingpong gespillt gëtt tëscht de Gemengen an der Regierung an dass de Ball erëm eng Kéier zrëckgeschoss gëtt an dass dat eigentlech eng Reduktioun vum Problem ass.

Mir mengen, dass et awer net onbedéngt ëm Sue geet, well dann hätten déi Gemengen, déi éischter vill Suen hunn, scho vill méi Wunnengen u sech am Endeffekt. Dat heescht, mir mengen net, dass et wierklech mat Suen ze dinn huet a gesinn eigentlech hei e falschen Debat an där heiter Motioun a stëmmen dat och net mat.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Madamm Oberweis. Da ginn ech d'Wuert un den Auteur vun der Motioun, den Här Marc Lies.

■ **M. Marc Lies (CSV), auteur.**- Merci, Här President, fir d'Wuert. Ech si just erstaunt! Also, ech fannen dat heiten ...

(*Interruptions*)

... wierklech à la fin du compte minabel, ...

(*Brouhaha*)

... minabel, wann et ëm ...

(*Interruptions*)

... eng Proposition de loi geet, déi effektiv deemnächst iwwert d'Aide au logement soll erakommen, wat an dësem Kontext ni an der Chamberskommission diskutéiert ginn ass, wat den Artikel 24 ugeet. Dat ass e Faux débat. Dat ass carrement ee Faux débat!

Wann effektiv dann elo déi Proposition iwwert d'Aide au logement ..., datt do eng Upassung kënn, dann ass dat jo wonnerbar. Also geet dat jo an déi richteg Richtung. Firwat kann déi net matgestëmmt ginn?!

(*Brouhaha*)

Also dat musst Der eis erklären. Dat heiten ass wierklech minabel, wat nees eng Kéier bedeit: 31 géint 29. Pardon, déi Lénk, aus verschiddene Grënn an aus verschiddenen Usiichte wäerte sech effektiv do bei där Motioun hei enthalten. Mee ech fannen et just extrem traureg a minabel, wann et wierklech drëm geet, d'Gemengen ... An Dir wäert et gesinn - Dir wäert et gesinn! -, wat de Pacte Logement 2.0 ugeet, mat all deene Problemer, déi nach wäerte kommen!